

XUDAFƏRİN

“Xudafərin harayından qalan mən!..”

Qəzet 1932-ci ildən çıxır № 1-2 (6837-6838) 25 yanvar 2021-ci il Cəbrayıl RİH-nin orqanı

İlham Əliyev Şuşa şəhərində olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yanvarın 14-də Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa avtomobil yolunun 27-ci kilometrində Füzuli-Şuşa yolunun, həmçinin Füzuli rayonunda hava limanının təməllərini qoyub.

Sonra Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva Azərbaycanın işğaldan azad edilən mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhərində olublar.

Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev Şuşa şəhərində üçrəngli bayrağımızı ucaltdı.

Dövlətimizin başçısı hərbiçilərlə görüşdü və çıxış etdi.

Hərbiçilərlə xatirə şəklində çəkdirildi.

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva Şuşa şəhərindəki Saatlı məscidini ziyarət etdilər.

Dövlətimizin başçısı məscidə "Qurani-Şərif" hədiyyə etdi.

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva keçmiş Şuşa Rayon Partiya Komitəsinin binasında oldular.

Dövlətimizin başçısı, birinci xanım və qızları Leyla Natəvan bulağı ilə tanış oldular.

Prezident İlham Əliyev:

-1982-ci ildə atamla birlikdə burada idik, Natəvan bulağının önündə. 39 ildən sonra müzəffər ordunun Ali Baş Komandanı kimi qayıtmışam. Şuşa yenə bizimdir! Şuşa yenə Azərbaycandır!

Dövlətimizin başçısı Şuşa şəhərinin su və elektrik enerjisi təchizatı ilə maraqlandı.

Bildirildi ki, indi şəhər su ilə də, işıqla da normal şəkildə təchiz

olunur.

Prezident İlham Əliyev sovet dövründə uşaq sanatoriyası kimi fəaliyyət göstərən, işğaldan sonra ermənilər tərəfindən dağıdılan Natəvan sarayının xan qızının evi kimi bərpa ediləcəyini bildirdi.

Dövlətimizin başçısı və ailə üzvləri Natəvan sarayının önündə xatirə şəklində çəkdirildi.

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva Bülbülün dağıdılmış ev-muzeyinə də baxdılar.

Dövlətimizin başçısı, birinci xanım və qızları Leyla Aşağı Gövhərağa və Yuxarı Gövhərağa məscidlərini də ziyarət etdilər.

Prezident İlham Əliyev bu məscidlərə də "Qurani-Şərif" bağışladı.

Sonra Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva Şuşadakı Qazançı kilsəsində oldular.

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva vaxtilə Molla Pənah Vaqifin büstünün olduğu yerə gəldilər.

Şuşaya səfər çərçivəsində Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva Cıdır düzündə də oldular.

Cıdır düzü tarixən cıdır yarışlarının keçirildiyi və Qarabağ xanlığı dövründən yerli əhalinin Novruz bayramını keçirdiyi ərazidir. Bu ərazidə bir çox milli xalq oyunları keçirilirdi. Bu oyunların qalibinə bəzən qızıl pullar, bəzən isə taxıl, buğda, məişət əşyaları verilir. Bu düzdə gülüş, qaçış, oxatma və sair oyunlar keçirilirdi. Sonralar həmin ərazidə at yarışları, çövkən

oyunları keçirildiyinə görə bu ərazini Cıdır düzü adlandırırlar.

Daha sonra Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva erməni vandalizminin qurbanı olmuş Şuşa Realnı Məktəbinin dağıdılmış binası ilə tanış oldular.

Prezident İlham Əliyev:

-Dünyada onlar kimi saxtakar millət yoxdur. Bu bina da bərpa olunacaq.

Qeyd edək ki, Şuşa Realnı Məktəbi dövrünün nümunəvi marif ocağı sayılırdı. Məşhur Azərbaycan yazıçıları Əbdürrəhim bəy Haqverdiyev və Yusif Vəzir Çəmənzəminli bu məktəbin məzunu olmuşlar.

1992-ci ilin may ayında Şuşa şəhəri işğal edildikdən sonra erməni vandalları Realnı Məktəbini yandıraraq xarabazara çeviriblər.

Yanvarın 15-də Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva yenidən Cıdır düzünə gəldilər.

Prezident İlham Əliyev dedi:

-Bu gün yanvarın 15-də səhər tezdən yenə Cıdır düzünə gəldik. Artıq Şuşadan Bakıya yola düşürük. Getməmişdən əvvəl də istədik gələk bu müqəddəs, tarixi yerə, bir daha bu gözəlliyi seyr edək, Şuşaya "Çox sağ ol", "Gələnlər görüşlərdək" deyək. Biz qayıtmışız öz doğma torpağımıza, Şuşanı azad etmişik. Bundan sonra Azərbaycan xalqı Şuşada əbədi yaşayacaq...

Biz dünən gecə Şuşada qalmağa qərar verdik, halbuki Bakıya qayıtmalı idik. Ancaq mən hesab etdim ki, mütləq gecə Şuşada qalmalıyıq. Çünki Azərbaycan Prezidenti ilk dəfədir ki, Şuşaya gəlib. Bizim müstəqilliyimizin təxminən otuz yaşı var. Ancaq bu otuz il ərzində birinci dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan Şuşaya gəlib, Şuşada qalıb və sözün düzü, Şuşadan getmək istəmir...

Prezident İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva Cıdır düzündə çay süfrəsinə qonaq oldular.

Prezident İlham Əliyev:

-Cıdır düzündə armudu stəkində çay, paxlava ilə. Dostlarımız sevinsin, düşmənlərin gözü kor olsun!

İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər

Qanlı 20 Yanvar faciəsindən 31 il keçir. Sovet imperiyasının Bakıda törətdiyi qanlı qırğının 31-ci ildönümü ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva ölkəmizin azadlığı uğrunda həlak olanların xatirəsini yad etdilər.

Prezident İlham Əliyev "Əbədi məşəl" abidəsi önünə əkilil qoydu. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirildi.

Bu gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin, ölkəmizin müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş bütün şəhidlərin ruhu sadır. Çünki Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə şanlı Azərbaycan Ordusu Azərbaycan xalqının 30 illik həsrətinə son qoyaraq torpaqlarımızı erməni işğalından azad edib yeni realıq yaratdı, demir yumruq qalib gəldi. İndi həmin ərazilərdə Azərbaycanın üçrəngli bayrağı dalğalanır. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə genişmiqyaslı quruculuq işlərinə başlanılıb və məcburi köçkünlər öz doğma torpaqlarına qayıtmağa hazırlanırlar.

ŞƏHİDLƏRİMİZİN XATİRƏSİ ANILDI

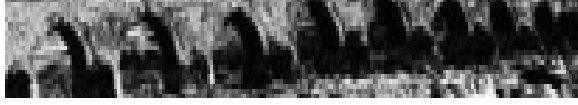

Yanvarın 20-də Hüzün Günü ilə bağlı Xüsusi karantin rejiminə əməl edilməklə tədbir keçirilmişdir.

Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyətinin Başçısı Kamal Həsənov və rayon fəalları 20 yanvar hadisə-

lərinin 31-ci ildönümü ilə əlaqədar 4 saylı qəsəbə ərazisində salınmış "Şəhidlər" Abidə Kompleksini və Vətən müharibəsi şəhidlərinin məzarlarını ziyarət etmişlər.

"XUDAFƏRİN"

Vətən müharibəsi qazisi ilə görüş

Cəbrayıl rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Kamal Həsənov 3-cü qəsəbədə salınmış Şəhidlər xiyabanında Vətən müharibəsi qazisi Novruzov Novruz Malik oğlu ilə görüşmüşdür. Qazi ilə görüş zamanı RIH başçısı ona və sağlamlığını itirən bütün əsgərlərimizə şəfa arzuladı. Torpaqlarımızın azadlığı yolunda can qoyan hər bir kəsin dövlətimizin daimi diqqət və qayğısı altında olduğunu dedi. Başçı həmçinin qazi Novruz Novruzovun problemləri ilə maraqlandı və lazımı köməklik olunacağını bildirdi.

"Xudafərin"

Xəstəyə diqqət göstərilir

Yanvarın 8-də Cəbrayıl Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Fəridə İbayeva 1-ci Qarabağ müharibəsində şəhid olmuş İmanov Allahverdinin nəvəsi-anadangəlmə serebral iflic xəstəsi olan İmanov Allahverdi Aqil oğlunu ziyarət etmiş və ailəsinin problemləri ilə maraqlanmışdır. Ailə Fəridə xanıma onlara baş çəkməsi və diqqətinə görə rayon rəhbərliyinə minnətdarlıq etdi.

Görüşdə mövcud problemlərin həlli ilə bağlı aidiyyəti qurumlar qarşısında məsələ qaldırılacağı bildirilmişdir.

"Xudafərin"

TARİXİMİZİN ŞANLI SƏHİFƏSİ

20 Yanvar mənim nəzərimdə Azərbaycan xalqının müstəqilliyə gedən yolda şərəf, ləyaqət və qəhrəmanlıq dastanı yazdığı gündür. 1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə, saat 23:30-da Bakı şəhərinə keçmiş Sovet İttifaqının qoşun hissələri fəvqəladə vəziyyət elan edilmədən yeridilmiş və dinc əhaliyə divan tutulmuş, nəticədə yüzlərlə insan qətlə yetirilmiş, yaralanmış və itkin düşmüşdür. Qara Yanvar faciəsi nəticəsində SSRİ Konstitusiyası və Azərbaycan SSR Konstitusiyası kobudcasına pozulmuş, Azərbaycan Respublikasının suveren hüquqları tapdalanmışdır. Qarabağdan hazırlanan bu təcavüzkarlıq aksiyası Azərbaycan xalqının demokratiya və milli azadlıq uğrunda mübarizəsini boğmaq, xalqı alçalaraq ona mənavi zərbə vurmaq məqsədi daşmışdır. Amma bunu düşüncələr məqsədlərinə çatmadılar. Anladılar ki, Azərbaycan xalqını silah gücü ilə qorxutmaq olmaz.

O zaman yalnız Ümummilli Lider Heydər Əliyev bütün çətinliklərə baxmayaraq 1990-cı il yanvarın 21-də siyasi iradə nümayiş etdirərək Moskvadakı Azərbaycan nümayəndəliyinə gəlmiş və SSRİ rəhbərliyinin törətdiyi bu cinayəti qətiyyətlə pisləyərək bəyanatla çıxış etmişdir. 1993-cü ilin ikinci yarısında Ümummilli Lider Heydər

Əliyevin yenidən hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycanda müstəqil dövlətçilik ideyalarının bərqərar olmasına şərait yaratdı. Bundan sonra, 1990-cı ilin qanlı Yanvar faciəsinə dövlət səviyyəsində tam siyasi-hüquqi qiymət verildi.

"20 Yanvar faciəsinin 4-cü il dönmünün keçirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1994-cü il 5 yanvar tarixli Fərmanında deyilir: "Xalqımızın tarixinə Qanlı Yanvar faciəsi kimi daxil olmuş 1990-cı il yanvarın 20-də Azərbaycan öz azadlığı və müstəqilliyi uğrunda ilk şəhidlərini vermişdir. Tarixin yaddaşına qanla yazılmış həmin gündən bizi dörd illik zaman məsafəsi ayırır. Təəssüf ki, 4 il ərzində 20 Yanvar hadisələrinə dövlət səviyyəsində lazımı siyasi-hüquqi qiymət verilməmişdir." Fərmanda Milli Məclisə 20 Yanvar hadisələrinə tam siyasi-hüquqi qiymətin verilməsi, bu məqsədlə parlamentin xüsusi sessiyasının keçirilməsi məsələsinə baxılması tövsiyə edilirdi. Milli Məclisdə müzakirələrin yekunu olaraq 1994-cü il martın 29-da qəbul edilən qərarla, nəhayət ki, 1990-cı ilin qanlı Yanvar faciəsinə dövlət səviyyəsində tam siyasi-hüquqi qiymət verildi.

Tarix boyu Azərbaycan xalqını əsarətdə saxlamağa çalışan böyük imperiyalar sonda məğlub

olublar. Çünki bu xalq ərəb yürüşlərinə mətanətlə sinə gərmiş Babəki yetirən bir xalqdır. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan xalqı həmin vaxt dünyanın ən mübariz xalqı hesab olunurdu.

20 Yanvar Azərbaycan xalqının dünyanın ən böyük imperiyasının qoşunları qarşısında qorxusuzluğunun qələbəsi, böyük bir imperiyanın isə xalqın iradəsi qarşısında acizliyidir. 20 Yanvar Azərbaycanı əbədi müstəqilliyə aparan yolun başlanğıcıdır.

1990-cı ildə Bakıda baş vermiş qırğına şəxsən qol çəkmiş M. Qorbaçov Beynəlxalq Nobel Sülh mükafatına layiq görüldü. Tarix bununla daha bir ədalətsizliyə şahid oldu. 1990-cı ilin yanvarından mübarizliyi ilə tanınan Azərbaycan xalqı 27 sentyabr 2020-ci il tarixdə bir daha öz iradəsini ortaya qoydu. 44 günlük Vətən müharibəsində qələbəmizin rəhni məhz bu iradə oldu. Azərbaycan xalqı otuz ilə yaxın bir müddətdə işğalda olan torpaqlarını düşmənlər tapdığından azad etməklə tarixin daha bir şanlı səhifəsini yazdı. 1990-cı ilin Mübariz xalqı 2020-ci ilin Qalib xalqıdır.

ETİRAM DADAŞLI

Cəbrayıl rayonu İ. Tahirov adına Mehdili kənd tam orta məktəbin tarix-coğrafiya müəllimi

Şəhid oldun Vətəni Ana bildin, Şəhid oldun, şəhidim. Düşmənin izin sildin, Şəhid oldun, şəhidim.	Vətənin özü oldun, Söhbəti, sözü oldun. Sönməyən közü oldun, Şəhid oldun, şəhidim.	Bəxtinə bu an düşüb. Şəhidin gəlir, Ana.
Şərəf,şan dərsi keçdin, Şərəfli yolu seçdin. Yurdun qoynuna köçdün, Şəhid oldun, şəhidim.	Şəhidin gəlir Çıx evindən, yola bax, Şəhidin gəlir, Ana. Qəlbində od qala,bax, Şəhidin gəlir, Ana.	Yolu uzaqdır, gözlə, Yaran ağırdır közlə. Ovudum hansı sözlə? Şəhidin gəlir, Ana.
Döndün dildə dastana, Yaşadın yana-yana. Döndün sonda qurbana, Şəhid oldun, şəhidim.	Qarabağda qan düşüb, Can üstünə can düşüb.	Müqəddəs yolu seçən, Şanlı yaddaşa köçən, Əziz canından keçən Şəhidin gəlir, Ana.

Malik Əhmədov

Şəkillər danışdırdı mənii...

Sağ olsun Dadaşoğlu Məhəmmədi. Kəndimizə gedibmiş. Ordan bir neçə yerin şəklini çəkib atmışdı mənim telefonuma. O şəkillərdən biri Sofulu kənd ibtidai məktəbi və onun yaxınlığında yerləşən bacımğilin- Məzahir Alıcıoğlunun evinin dağıdılmış xarabalığı idi. Baxdım məktəb binasına və ürəyimdə dedim: Unutmayın, bura mənim şəhid olduğum yerdir. Mən burada ermənilərə əsir düşdüm və

Hacı Qaraman ziyarətgahı

təpik zərbələri ilə cavabımı verirdilər. Düzü, Hacı Qaramana çatanadək ürəyimdə gizli bir ümid gəzdirdirdim ki, bəlkə heç bunlar erməni deyil, mənimlə mənəvənib- zarafat etməklə mənim bərkliyimi yoxlamaq istəyən, mənə sınıyan azərbaycanlılardır. Güman edirdim ki, mən bunları tanımasam da, onlar bir müəllim kimi mənə tanış olmuş olarlar. Lakin bu ümidimin müddəti Hacı Qaraman ziyarətgahının

Sofulu kənd ibtidai məktəbi

şəhid oldum. Mənim sümüklerim orda qalıbdı. El-obanın yolunda o vaxtdan şəhid oldum. O vaxtdan bu vaxta şəhid ömrü yaşayıram. Cismim orda qalıb, ruhumdu indi yaşayan. Elə ruh olduğum üçün də sizlər kimi - yeni adı adamlar kimi yaşaya bilmirəm. Bir Bakılı qız var, kompüterdə işləyir. Aynur Çingizqızı. Məni o qədər yaxından müşahidə eləyib ki, bircə o məni həqiqi varlığımla "Ruh" deyər çağırırdı. Deyir sən bu dünya ilə işin yoxdu, sən ruh kimisən, ruh-san.

Yeri gəlmişkən bu şəkildə (diqqətimi) bacımğilin həyətin-dəki armud ağacının başında quşun yuva bağladığını (özünə yuva tikdiyini) sezdim. Quşlar bizdən daha azaddı. Amma istəseydilər onlar da kənddən köçüb gedərdi. Onlar bizdən daha bağlıdı torpağa görünür. Biz insanların evlərinin uçuq-sökük hala salındığını görəndə quşlar ağaclarımızın başında yuva salıb yaşayırlar ki, kənd-kəsəyə həyan olsunlar biz gələndək. Azad quşlar azadlığı uça bilməklə başqa yerə getməkdə yox, doğma yurda bağlanıb qalmağa görüblər. Bioloji varlığın bu əməli itcimai ələmə bir yaşam örnəyidir: azadlıq anarxiya, hərəkət-hərəkət yox, həm də əsarətdə-bağlı ola bilməkdir, bu bağlılığın adı vətən əsarətində olub vətənə bağlanmaq, vətənə bağlı olub qalmaq deməkdir.

M.Dadaşoğlunun göndərdiyi şəkillər vasitəsilə ürək ağrısı ilə olsa da, qiyabi də olsa yurd yerlərimizi səyahət edirəm. Yuxularıma girəndə yuxular vasitəsilə gəzdiyim kəndimizi indi şəkillərə baxmaqla xəyalımda gəzib dolaşıram.

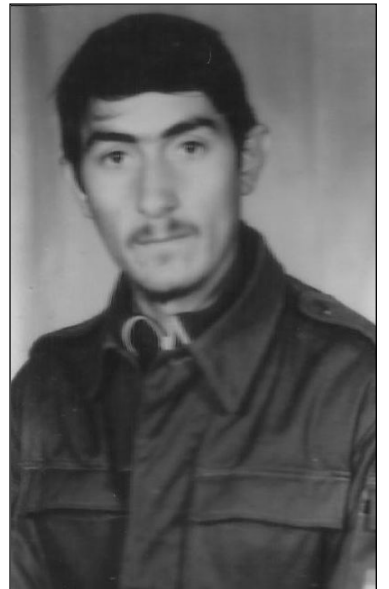
O şəkillərin biri də hamının ənənəvi olaraq çəkib paylaşdığı Hacı Qaraman ziyarətgahıdır. Hamımızın ümid yerimiz olan ocaq. Emənilər mənim qollarımı arxadan bağlayıb üzünü Hacı Qaraman istiqamətinə tərəf qabaqlarına qatıb aparırdılar. Mən də təslim olmaq istəmir, ermənilərə sözlə "altdan-üstədən vururdum", qollarımı açmalarını tələb edirdim. Söz yox ki, onlar da əl-qol,

yanından ötüb-keçənə kimi çəkdi. Onlara dedim ki, qoyun gedim ocağı son dəfə bir ziyarət edim. Onda mənə təpikləyib, nə ziyarət, nə pir, nə ocaq, bizə dolamısan?-dedilər. Ürəyimdə gələdiyim son ümidim də belə qırıldı. "Yox, kafirdirlər, ermənidirlər ki, nə özləri ziyarət etdilər, nə də mənə qoydular ziyarət edəm" deyər düşünüb, dodağımı dişlədim.

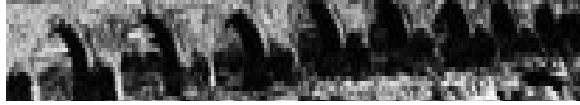
Xəyalım mənə qədim Piresəd kəndinə, ulu Piresəd Pirinə də aparadı. Amma çox heyf ki, Piresəd ocağının şəklini heç kəs çəkməyib. 1937-ci ilin amansız repressiyası Piresəd kəndini yerli-dibli kitabdan-dəftərdən silib üstünə qara pərdə çəkdi, Piresəd piri isə bununla sanki yaddaş səhnəsində görünməz kimi oldu. Yaddaşımızı silməyib oymatmalıyıq.

Əli-qolu bağlı vəziyyətdə Piresəd pirinə çatanda, ermənilər mənə "bura haradı?" soruşdular, mən isə dedə-baba yurdu-muz olan Piresədi tanımadığımı bildirdim. Piresəddən keçib o biri kəndlərə gedəndə də mənə kəndlərin adlarını soruşanda "bilmirəm, tanımıram" deyib sözümün üstündə durdum...

Nə isə, nə deyim ta... Dadaşoğlunun vatsapıma yolladığı doğma şəkillər danışdırdı mənii. Şəkillər də adamı dilləndirərmiş...

Şakir ALBALIYEV

"DAYI" LƏQƏBLİ KƏŞFİYYATÇI

olan sonsuz sevgisi onun həyatını həmişəlik olaraq hər bənətinə bağlama sövq etmişdir.

Qısa arayı: Nəsirov İlyas Arzuman oğlu 4 iyul 1985-ci ildə Beyləqan rayonunun Milabad qəsəbəsində anadan olmuşdu. Milabad qəsəbə orta məktəbini bitirmişdi. 2003-cü ildə hərbi xidmətə

yollanmış, kəşfiyyat bölüyündə xüsusi təlim keçmişdi. Beləliklə, İlyas Nəsirov 2007-ci ildə Azərbaycan Ordusunun 2-ci Korpusu tərkibindəki 218 sayılı hərbi hissədə kəşfiyyat taborunda xüsusi təyinatlı kəşfiyyatçı kimi müddətdən artıq xidmətə başladı.

Tanrı ondan hərbiyə məxsus heç nəyi əsirgəməmişdi: pəhlivan görkəmi, qorxmazlıq, yüksək dərəcədə nizam-inti-

Süleymanlı kəndi Cəbrayıl rayonunun ucqar dağ kəndlərindən biri idi. O, zaman İkinci dünya müharibəsi təzəcə qurtarmışdı. Burada əhalinin məşğuliyyəti əsasən kənd təsərrüfatının heyvandarlıq sahəsi olduğundan, cavanlar arasında işsizlik hökm sürürdü. Bəzi gənclər kəndi tərk etməyə məcbur olurdular.

Nəsir kişi Süleymanlı kəndindən çıxanda çox gənc idi. Qədim Beyləqan ərazisində yeni inzibati ərazi - Jdanov adında kənd təsərrüfatı rayonu təşkil olunmuşdu. Ətiraf rayonlardan buraya quruculuq və işləmək məqsədilə çox sayda insanlar gəlirdilər. Rəhimov Nəsir də həyat yoldaşı Zibaxanımla Qəhrəmanlı inzibati ərazisinin Milabad qəsəbəsində yurd-yuva qurdular. Təbiət etibarilə çox təmkinli, işgüzar, ailəcanlı insan olan Nəsir kişinin beş qızı və Arzuman adlı pəhləvan cüsellə bir oğlu var idi.

Nəsir kişidən sonra ailənin bütün yükünü Arzuman çəkirdi. O, qəsəbə camaatı yanında, tay-tuşları, qohum-əqrəba arasında xüsus hürmət sahibi idi. Necə deyərler, xeyirə-şərə yarayan oğul idi. Torpaqlarımızın yağlı tapdağında qalması hər kəs kimi onu da çox üzürdü.

Evində böyüyən iki oğlunu da torpaq, vətən sevgisi ruhunda tərbiyə edirdi. Arzuman ikinci oğlu İlyas Nəsirovu 2003-cü ildə həqiqi hərbi xidmətə yola salanda, işğal altında olan torpaqlarımızın geri qaytarılacağı günün uzaqda olmadığını, qısa zamanda hər an hazır olmağını tövsiyə etmişdi. İlyas xidməti dövrünü başa vursada, torpaqlarımızın hələ də yağlı tapdağında qalması, hər bə

zamlı, məsuliyyətli, qətiyyətli, dəqiqlik və digər keyfiyyətləri.

İşlədiyi müddət ərzində komandanlığın bütün tapşırıqlarını can-başla, yüksək dəqiqliklə yerinə yetirirdi. Yoldaşları həmişə çalışırdılar ki, döyüş tapşırıqlarına İlyasla getsinlər. Çünki İlyas olan yerdə daimi qələbə, yüksək dəqiqlik olurdu. Peşəkər kəşfiyyatçı bütün fəaliyyətinin ən çox hissəsini gecə təlimlərinə həsr etmişdi. O yüksək komandanlıq yanında, döyüş yoldaşları arasında

böyük etimad, hörmət qazanmışdı. Oduqca sadə, bütün insani keyfiyyətlərə malik olan İlyas Arzuman oğluna böyükdən-küçüyə bütün iş yoldaşları "dayı" deyər müraciət edirdilər. "Dayı" ləqəbi eyni zamanda İlyasın kəşfiyyatçı adı idi. İlyas Nəsirov "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə" 3-cü dərəcəli medal ilə, "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin 90 illiyi", "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin 95 illiyi", "Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi" ilə əlaqədar yubiley medalları ilə mükafatlandırılıb. O 2016-cı ildə "Qüsursuz hərbi xidmətə görə" 3-cü dərəcəli medalla layiq görülmüşdür.

2016-cı ilin aprelinde Azərbaycan - Ermənistan Silahlı Qüvvələri arasında 1994-cü il atəşkəs sazişindən sora baş vermiş, tarixə dörd günlük müharibə kimi düşən şiddətli döyüş baş verdi. Bu döyüşdə İlyas Nəsirovun kəşfiyyatçı qrupu misilsiz qəhrəmanlıqlar göstərdi. O, yaralı komandirini düşmən mühasirəsini yararaq xilas etmişdi.

İlyasın qəhrəmanlıqları dövlətimiz tərəfindən layiqincə qiymətləndirilmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 aprel 2016 - cı il tarixli Sərəncamı ilə kiçik çavuş Nəsirov İlyas Arzuman oğlu "İgidliyə görə" medalı ilə təltif olunmuşdur. Bu medalı İlyasa Azərbaycan Respublikası Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev şəxsən təqdim etmişdir.

27 sentyabr 2020-ci il səhər saatlarında Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin geniş miqyaslı təxribat törədərək cəbhə boyu zonada yerləşən Azərbaycan ordusunun mövqələrini və yaşayış məntəqələrini iriçaplı silahlar, minaatanlar və müxtəlif çaplı artilleriya qurğularından intensiv atəşə tutdular. Ermənistan ordusunun döyüş aktivliyinin qarşısını almaq, mülki əhalinin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə Azərbaycan ordusunun komandanlığı tərəfindən

qoşunların bütün cəbhə boyu sürətli əhəcm əməliyyatı başlaması barədə qərar verilmişdi. Bununla da Azərbaycan və Ermənistan arasında İkinci Qarabağ müharibəsi - Vətən müharibəsi başlamış oldu.

Müharibənin ilk saatlarından İlyas və onun kəşfiyyat qrupu düşmən arxasına sızaraq ordumuzun irəliləməsi üçün əllərindən gələni edirdilər. O, Cəbrayıl, Füzuli, Şuşa istiqamətində gedən amansız döyüşlərdə misilsiz qəhrəman-

lıqlar göstərmişdi.

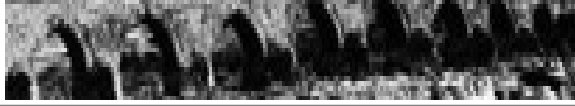
2020 - ci ilin oktyabr ayının ortalarında müzəffər ordumuz Qubadlı - Laçın istiqamətində uğurla irəliləyirdi. Yəne də qorxubilməz igid kəşfiyyatçı İlyas Nəsirovun qrupu həmişəki kimi öndə idi. Laçının Güləbird kəndi yaxınlığında mövqe tutmuş kəşfiyyat qrupumuzun olduğu yere düşmən tərəfindən atılan topmermisi nəticəsində İlyas və onun qorxu bilməz dörd yoldaşı şəhadətə qovuşdu. Həmin gün Vətən müharibəsinin 25-ci günü, oktyabr ayının 21-i gündüz saatları idi...

İlyas Nəsirovun yaxın qohumu Şirin Həsənov söhbət zamanı dedi ki, xalam oğlu Arzumanın vaxtsız ölümündən sonra o evin məsləhət yeri mən oldum. İlyasa əmi, övladlarına baba əvəziyəm... "inanın, İlyas bənzərsiz insan idi. Dilindən heç kim inciməmişdi. Tay-tuşlarının, dostlarının məsləhət yeri idi. Əməliyyat zamanı qabaqda gedər, təhlükəli məqamlarda heç kimə icazə verməzdi, ancaq özü risk edərdi."

Doğma Vətəni canından əziz tutan İlyasın yenilməz ordumuzun qəti qələbəsinə iynənin ucu qədər şübhəsi yox idi. Bu inam onu döyüşdən-döyüşə, qələbədən-qələbəyə aparırdı.

Sonda onu da deyim ki, İkinci Qarabağ - Vətən müharibəsindən sonra qəhrəmanımız İlyas Nəsirovun şücaətləri yəne də layiqincə qiymətləndirilmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamları ilə İlyas Arzuman oğlu Nəsirov (ölümündən sonra) "Azərbaycan Bayrağı" ordeni, "Vətən uğrunda", "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Füzulinin azad olunmasına görə" və "Qubadlıın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunmuşdur.

Mirzə MİRİMLİ

arkasında güclü iqtisadiyyat, xalq-dövlət birliyi, ən başlıcası xalqın Müzəffər Ali Baş Komandanın ətrafında birləşməsi dayanır. Tarixi qələbəmizlə Azərbaycan xalqı onunla təzyiq və təhdidlə danışmaq istəyən bütün qüvvələrə sərt mesajını verdi: Bizimlə heç

tanlığında dəfn etdilər. O, son videolarından birində Şuşa ilə bağlı arzularını dilə gətirmişdi. Çox təəssüflər olsun ki, Turalın çox arzuları kimi bu arzusu da yarımçıq qaldı. Tural on bir ay idi ki, nişanlı idi. Görüb sevdiyi, könül verdiyi bir qızla el adətincə nişanlanmışdı. Şəhidin anası Arzu Qarayevanın bu barədə sözü-söhbəti ürək dağlayır, insan qəlbini rıqqətə gətirir: "...Avqustun 25-i mənim ad günüm idi. Atasını da, məni də götürüb burada restoran var, ora apardı. Söhbət zamanı dedi ki, ana, mənim dörd ildə istədiyim qız var. Özü də Şirvan şəhərindəndi. Dedi, ana, baxıb fikrini deyərək. Qızın razılığını da aldıq, nişan da qoyduq. Ele bil ki, hər şey tələsik olurdu. Yanvarın on birində Turalı nişanladım. Kaş toyunu edəydim, bəlkə, bir nişanesi qalardı.

BƏY OTAĞI BOŞ QALAN İGİD

kəs təzyiq dilində danışa bilməz. Buna cəhd edənləri isə bu gün Ermənistanın yaşadığı faciəvi sonluq gözləyir. Bu qətiyyəti bizə bəxş edən qəhrəman oğullarımızdır. O oğullar ki, gözlərini qırpmadan düşmən üzərinə yeridilər, bu torpaqların əsl sahibləri olduqlarını bütün dünyaya göstərdilər. Öz qanları ilə bu torpaqları suvararaq Vətən adlı müqəddəs əmanəti bizlərə həvalə etdilər. MAHXHQ əsgəri çavuş Tural Ədil oğlu Bayramlı da belə igidlərimizdəndir.

Turalın ailəsi də məlum hadisələrlə əlaqədar köçkün həyatı yaşamağa məcbur olmuş, Cəbrayıldan başlanan ailə köçü Beyləqan rayonunun Qəhrəmanlı qəsəbəsində nəfəsini dərməmiş, bu qəsəbədə müvəqqəti məskunlaşmışdı. Burada məskunlaşmaq buradakı insanlarla həm ailə bağlarının olmasında, həm də bu yerin doğma yurd yerlərimizə yaxınlıqda yerləşməsi ilə bağlı idi. Tural Bayramlı 10 fevral 1996-cı ildə Şərq qəsəbəsində dünyaya göz açdı, 2003-cü ildə qəsəbədə fəaliyyət göstərən Cəbrayıl rayonu Dağtumas kənd tam orta məktəbin birinci sinfinə qədəm qoydu. 2014-cü ildə həmin məktəbi bitirib. 2014-cü ilin 4 oktyabrında həqiqi hərbi xidmətə yollandı, "N" sayılı hərbi hissənin kəşfiyyat taborunun kəşfiyyat bölüyündə xidmətə başladı. 2016-cı il Aprel döyüşlərində özünü igid bir döyüşçü kimi göstərə bildi, hərbi hissə komandanlığı tərəfindən Fəxri fərmanla qiymətləndirildi. 25 aprel 2016-cı ildə həqiqi hərbi xidmətini başa vursa da, Tural gələcək taleyini hərbi işlə bağladı və Daxili İşlər Nazirliyinin Xüsusi Təyinatlı "YARASA" dəstəsində xidmətini davam etdirdi.

İyirmi yeddi sentyabr 2020-ci il tarixdə Vətən müharibəsinin başlanması Ordumuzun döyüş qabiliyyətinin nümayişinə çevrildi və "Dəmir yumruq" əməliyyatı dünya hərbi tarixinə qızıl hərflərlə yazıldı. Bu döyüş əməliyyatlarında Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrimiz misilsiz qəhrəmanlıqlar göstərdilər. Tural Bayramlıın Cəbrayıldan başlanan şanlı döyüş yolu Şuşa yaxınlığındakı Daşaltı kəndində davam etdi Zəngilan, Qubadlı, Hadrut rayonlarının işğaldan azad edilməsində qəhrəmanlıqlar göstərdi. O Daşaltı kəndində vaxtilə yeni yaranmaqda olan ordumuzun bölmələri 25-26 yanvar 1992-ci il tarixdə uğursuzluqla nəticələnən əməliyyat keçirmişdi. Şuşanın mərkəzindən 3 km cənubda, Cıdır düzündən aşağıda yeləşən Daşaltı özü başdan-ayağa sırr olan bir məkandır. Kənd Şuşa təbii qalasının -nəhəng qayalığın altında yerləşdiyindən Daşaltı adlanır. Tural Bayramlıın son döyüş əməliyyatı da məhz bu Daşaltı kəndində oldu. Azərbaycan əsgəri otuz ilə yaxın bir müddətdən sonra qisas üçün burda idi. Şükürlər olsun ki, qisas qiyamətə qalmadı, müzəffər ordumuz Daşaltını işğaldan azad etdi. Tural 04 noyabr 2020-ci il tarixdə, axşam saatlarında igidliklə şəhid oldu. Həmin döyüşdə Turalın komandiri baş leytenant Təhmasib Mustafayev də şücaət göstərərək şəhid oldu. Turalı noyabrın 10-da Beyləqan rayonunun Şəfəq qəsəbəsində yerləşən Peyğəmbər qəbiris-

Qırxdörd günlük Vətən müharibəsi göstərdi ki, Azərbaycan sülhsever, humanist bir dövlət olsa da, öz torpaqlarını kiməsə güzəştə getmək niyyətində deyil. Xalqımız hər bir dövlətin ərazi bütövlüyünə hörmətlə yanaşır və özünə qarşı da bu münasibətin göstərilməsini tələb edir. Qarabağ Zəfərinin

Martin 24-də oğlumla nişanlısıgile getdik. Ondan sonra balamı görə bilmədim...Bəy otağını bezəmişəm. Gəlib özü görmədi..."

Turala ailə sonuncu dəfə oktyabrın 29-da əlaqə saxlaya bilib. O, anasından, atasından halallıq istəyib, nişanlısını tapşırıb. Döyüşdə qardaşı Aminə hər şey ola biləcəyini deyib. Tural Vətən sevgisinin bütün sevgilərin fəvqündə dayandığını sübut etdi. Azərbaycan Respublikası Silahlı

Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının təltif edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 15 dekabr 2020-ci il tarixli Sərəncamı ilə Tural Ədil oğlu Bayramlı "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif edildi, "Şuşanın azad olunmasına görə" medalına layiq görüldü. Ən başlıcası isə Vətən ona oğul dedi, öz balasını bağrına basdı.

Qəlbində ana öyüdü,
Kişiləşdi, mərd böyüdü.
Qurutdu barsız söyüdü,
Bar dalınca getdi Tural.

Boy uzadıb ötən çağa,
Arandan üz tutdu dağa.
Dağ bürünüb gördü ağa,
Qar dalınca getdi Tural.

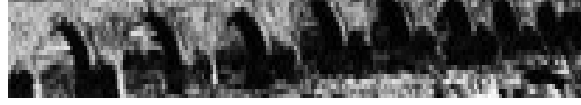
Çəkilibdi əsəb tarım,
Özgədədi öz yarıım.
Vətən dövlətim, həm varım,
Var dalınca getdi Tural.

Səs-sorağı alan Şuşa
Dağ başında döndü quşa.
Yaxınlaşdı qucaqlaşsa,
Sar dalınca getdi Tural.

Dedi çətin öləm, itəm,
İstəyimdə yurda yetəm.
Bir gözələ edib sitəm,
Yar dalınca getdi Tural...

O yar Vətəndi, doğma yurd yerlərimizdi. Qarabağın baş tacı Şuşadı. Əsgər çəkmələri altında isinən, dirçələn, özünə gələn barlı-bərəkətli Vətən torpağıdır. Torpaq su ilə qarışanda pəncə, qan ilə qarışanda Vətən olur deyiblər. O torpağı Vətən edən kəslərdəndi Tural Bayramlı. Şuşaya yolumuz düşəndə Daşaltıda, Cıdır düzündə... qulağımıza hənişlər gələcək, ayaq səsləri eşidiləcək, müqəddəs şəhid ruhları "biz burdayıq" deyəcəklər. Bir anlıq ayaq saxlayıb geri çevriləcək, sayğı duruşunda dayanacağıq. Şuşada havalanan "Qarabağ şikəstəsi" "Cəngi"yə dönəcək, ruhumuza, canımıza, qanımıza hopacaq. Arzusunda olduğu Şuşanı Tural və döyüş yoldaşlarının ruhları bizimlə birgə dolaşaraq, "biz gəldik, Şuşa" deyəcəklər. O vaxt, həmin zaman çatıb artıq... Ruhun şad, məkənin cənnət olsun, yol yoldaşım, can sirdaşım, əziz şəhidim! Yolumuzu gözləyin. Biz gəlirik...

HİDAYƏT HÜMBƏTOĞLU

İstiqlal mücahidi, yazıçı-publisist Mirzə Bala Məhəmmədzadə 4 yanvar 1918-ci ildə çıxan "Açıq söz" qəzetində çap etdirdiyi "Azərbaycan çağırır" adlı publisistik məqaləsində gənclərə xitabən yazırdı: "Ey türk dünyası, oyan! Yüz illərdən bəri çəkdiyən əsarət və zillət kəndi-kəndinə getməz! Oyan, ayıl! Əgər oyanmazsan başqa bir zindanban səni yaxalar yenə, fəqət əsarəti-əbədiyyəyə alar.

Ey gənc türklər! Bu gün Kəbəyi-müqəddəsini olan vətəninizi azad ediniz! Və gözəl ananız zəncirlərə sərilmiş yatıyor, onu qurtarınız! Əgər milli ədəbiyyat istəyirsiniz, yenə onu qurtarmalısınız. Əgər milli məktəblər istəyirsiniz,

yenə onu qurtarmalısınız. Əgər elmi fənn arzulayırsınız, yenə vətəni azad etməlisiniz. Əgər bir millət olaraq yaşamaq istəyirsiniz yenə onu xilas etməlisiniz. Hər bir fikriniz, hər bir düşüncəniz, hər bir əməl və diləyiniz onun içərisində səlamət qala bilər.

Siz bu gün onun yolunda çalışınız. Bu gün əldən buraxsanız, daha bir də milli məktəb, milli ədəbiyyat nəinki görmək, hətta eşitməzsiniz də!

Bu gün "həyat ya məmat" (məmat-ölüm) mübarizəsi gediyor. Bu gündən millətlər keçmişlərini dirildirdilər.

Sən də yatmış duyğularını oyat, hürriyyətə doğru addım at! Hürriyyət yolunda qan tökməyə, can verməyə hazır olduğunu bildirdi! Zira bununla bir millət olaraq yaşamaq istədiyini bildirəsen! Zira bununla öz milli ədəbiyyat və milli mədəniyyətinə qiymət verə bildiyini göstərəsen!

Hürriyyəti və vətəni yolunda can verməyən bir millət, muxtariyyəti və istiqlaliyyəti yolunda varından keçməyən bir millət yaşamaq istəməmək deməkdir. Millətini, namusunu, qeyrətini ancaq sözlə sevgini göstərir deməkdir...

İştə dünyanı bürümüş zarıltı budur. Bunu Azərbaycan söyləyir. Bu ümiddi, Azərbaycan çağırır".

102 il bundan qabağın çağırışıdır. Öz aktuallığını bu gün də saxlayır. Bu çağırışa 2020-ci ilin sentyabrın 27-də bütün

Şəhid Mahmud Cavadovun "Can, Azərbaycan!" yanğısı

Azərbaycan canla-başla hay verdi, harayına yetdi doğma, ulu məmləkətimizin bütün Azərbaycan gəncləri.

Belə vətənpərvər gənclərimizdən biri də Cavadov Mahmud Heydər oğlu oldu. Mahmud 13 aprel 1999-cu ildə Bakı şəhərində anadan olmuşdu. 2005-2016-cı illərdə Yasamal rayonundakı 31 sayılı orta məktəbdə təhsil almışdı. 2020-ci ildə Azərbaycan Texniki Universitetinin elektrotexnika fakültəsini bitirib, iyul ayında həqiqi hərbi xidmətə yollanmışdı. Goranboy rayonunda - Aşağı Ağcakənddə başlamışdı onun əsgərlik yolu.

Mahmud Heydər oğlu Cavadov ali təhsilli əsgər kimi yaxşı anlayırdı ki, nisbi sakitlik-atəşkəs rejimi hökm sürsə də, bu, əbədi davam edə bilməz. Çünki düşmənlərimizin kəmfürsət və xain qonşularımız olduğunu və hər cür fitnə-xəyanətəkar əməllər törətməyə meyilli olan ermənilər olduğunu da yaxşı bilirdi. Bir də ki, axı ölkəmizdəki məcburi

köçkünlük ağır-acısını onun Cəbrayıl şəhərindən olan valideynləri, Böyük Mərçanlı kəndindən olan qohum-əqrəbaları çəkirdilər. Doğma el-oba, yurd itkisinin nə demək olduğunu Mahmud Cavadov çox aydın şəkildə dərk edirdi. Bu kimi səbəblərdən də doğma ata-baba yurdunu, Qarabağımızı düşmən əsarətindən azad etmək üçün düşmən üzərinə başlanacaq əks-həmlə əməliyyatında ön sırada getməyə hazırlayırdı özünü daxilən. Üç ayın əsgəri idi Mahmud. Artıq hərbi xidmətdəki təlim-məşq dövrü olan karantin müddətini də başa vurmuşdu, silahla davranmağı da yaxşı mənimsəmişdi. Hərbi əməliyyatlarda iştirak etmək üçün döyüşə atılmağa da hazır idi. Məhz belə bir ərəfədə mənfur düşmənlərimizin atəşkəsi pozub yeni hücum tərribatı törətməsi düşmən üzərinə əks-hücum əməliyyatına keçməyə bir fürsət oldu.

Nə fərqi var ki? Əyninə əsgər paltar geyindinsə, deməli, artıq mülki həyatla vıdalaşmış vətən əsgərisən. Ana vətənin azadlığı uğrunda döyüşlərdə iştirak etməyin özü böyük şərəfdir. Nə fərqi var ki, bu döyüşün müddəti döyüşən əsgər üçün üç gün çəkdi, ya üç ay, ya da üç il-beş il? Əgər bu amal uğrunda özünü qurban verib şəhidlik zirvəsinə ucalırsansa. Döyüşün lap ilk gündəncə, saatındanca, ilk anındanca namərd düşmən gülləsi səni haqlayırsa və cismani ömrünə son qoyulub, mənəvi əbədiyaşarlıq adı-şəhidlik adı qazanırsansa, bütün bu kimi hallarda yenə də vətənin ən layiqli övladı kimi əzizsən, doğmasan... Vətən uğrunda döyüşməyin bir saati də böyük hünərdir!

Cavadov Mahmud Heydər oğlunun da həqiqi hərbi xidmət dövrü də təxminən

üç ay çəkdi. Həqiqi hərbi xidməti ilə vətənin uğrunda qanlı döyüşlərə qatılması -

bir qəhrəman əsgər kimi qorxmazcasına yağı düşmən üstünə atılması Mahmudun şərəfli alın yazısı oldu. Xidmət etdiyi Ağcakənd istiqamətindən düşmən üzərinə hücum keçdi, torpaqlarımızın amansız yağılardan azad olunması uğrunda döyüşdü-çarpışdı. Talış və Suqovuşan kəndlərinin düşmənlərdən geri alınmasında misilsiz şücaət göstərdi. Bir daha gördüyümüz kimi, bu üç aylıq xidməti ərzində Mahmud kifayət qədər qəhrəmanlıq nümayiş etdirdi, qələbəmizin qazanılmasında vətənə öz döyüşçü töhfəsini verə bildi. Hələ yenə də düşməne öz mənəvi-iradi gücünü göstərəcəkdə Mahmud. Lakin oktyabr ayının əvvəllərində Ağdərə istiqamətində gedən qanlı-qadali döyüşlərin birində namərd düşmənin hədəfinə tuş gəlib, qəhrəmancasına şəhid oldu. Ancaq onun qəhrəmanlıq yolunu döyüş yoldaşları davam etdirib qisasını aldılar, onun döyüş yolunu qələbə ilə başa çatdırdılar.

Mahmudun atası Heydər kişi ilə söhbətimizdən öyrənirəm ki, oktyabrın 8-dən sonra oğlu ilə əlaqə kəsilib. Təxmin edir ki, oktyabrın 8-i - 11-i arasında gedən ağır döyüşlər zamanı Mahmud şəhid olub. Lakin neytral ərəzidə qaldığı səbəbindən, şəhidin nəşini oradan xeyli müddət götürmək mümkün olmur. Axır ki, dekabrın 3-də Mahmudun mübarək şəhid nəşini gətirib II Fəxri Xiyabanda dəfn edirlər.

Nə qədər ağırlı olsa da, bu bir həyat hekayətidir. Nağıl deyil, əfsanə deyil. Bu, üç ay hərbi xidmət keçmiş ali təhsilli vətənpərvər gəncimiz şəhid Mahmud Heydər oğlunun qəhrəmanlıq yoludur. Qəhrəmanlıq da candan-qandan, gəndən gəlir. Çünki atası da bir vaxtlar - 1992-1997-ci illər ərzində Cəbrayıl, Ağdam və Füzuli uğrunda döyüşlərdə iştirak etmişdi. Elə atası da bir vaxtlar oğlunun bitirdiyi Azərbaycan Texniki Universitetində təhsil almışdı.

Mahmudun atası 1992-ci ildə Böyük Mərçanlı kəndindən olan İbrahimova Səkinə Alı qızı ilə ailə həyatı qurmuşdu. Elə həmin vaxtlar da bir il könüllü olaraq Cəbrayılda təşkil olunmuş ziyalılar batalyonunda döyüşüb. 1993-cü ildən isə 1997-ci ilədək yenə də Füzuli və Cəbrayıl uğrunda döyüşlərin iştirakçısı olub. 1992-ci ildə ailənin ilk övladı Züleyxa Cəbrayıl şəhərində dünyaya gəlib. 1994-cü ildə

Bakı şəhərində ikinci övladları Fidan, 1999-cu ildə isə sonbeşik övladları - iki bacının tək qardaşı olan Mahmud dünyaya gəlmişdi.

Qeyd edim ki, Züleyxa Əmək və Sosial Münasibətlər Akademiyasını bitirib, işləmir. Səkinə xanım isə o vaxtlar Cəbrayıl şəhərində Cəmil Əhmədov muzeyində işləyirdi. Hazırda isə evdar qadındır.

Bəli, bizim Mahmud belə bir ailədə böyümüşdü, tərbiyə almışdı. Evin-ailənin sonbeşiyi, iki bacının birçə qardaşı idi. Atasının bitirdiyi ali məktəbi bitirmişdi, getdiyi döyüş yolunu isə davam etdirirdi. Tükənəz arzuları var idi. Ən əvvəlcə doğma Cəbrayılı, bütöv Azərbaycanı azad görmək istəyirdi. Öncə vətəndir düşüncəyə. Bütün arzu və xeyallarını da vətənimizin azadlığı naminə qurban verdi. Himnimizin sözlərindəki "sənə hər an can qurban" kəlamına uyğun hərəkət etdi, vətənə hər an- ömrün istənilən anında, bir göz qırpmında belə can qurban etmək olar düşüncəsini öz əməli ilə isbat elədi Mahmud Heydər oğlu. Bir daha sübut etdi ki, oxuduğumuz Himnimiz Dövlət Müstəqilliyimizin əsas atributlarından biridir, o himndə deyilən sözlər, ifadələr də hər bir vətən əsgərinin, hər bir sadə vətəndaşımızın içindən gələn səmimi səs-simildir; o səsin sahibi olan bizlər isə öz səsimizə-sözümüzdə sidq ürəklə əməl etməyi bacarıyıq. Himnimizin sonluğu kimi bitən "Can, can, can Azərbaycan!" misrası isə hər birimizin vətənimiz Azərbaycanı can fəda etməklə qəlbimizdən axıb gələn son sözlərimiz kimi dodaqlarımızdan qopub ruhumuzla birgə əbədiyyət səmasında gəzib-dolaşacaqdır. Bizim Mahmud - Cavadov Mahmud Heydər oğlu qəhrəman və cəsur döyüşçü kimi öz həyatı ilə belə bir vətənpərvərlik sevgisi nümayiş etdirdi. Axı vətən məhz belə igidləri hesabına var olub yaşayır.

Şakir ALBALI

Şəhidlər vətənin qurbanlarıdır

Bəşəriyyət tarixində qurban adətlərinin tarixi çox qədimdir. T.N.Dmitriyeva, T.V.Jerebina kimi alimlər qurbanla bağlı adətlərin hələ paleolit dövrünə aid olduğunu, P.İ.Perlov şumerlərin və babililərin, A.Q.Kifişin assurların zəngin qurbanvermə adətlərinə malik olduqlarını göstərmişlər.

Dilimizdə işlənən "qurban" sözü sami mənşəlidir. Dursun Gümüşoğlu göstərir ki, "qurban" kəlməsi ərəbcədə yaxınlıq deməkdir. "Əqrəbə", "qurban", "qurbiyət" eyni kökə aiddir. Refik Engin isə yazır ki, "qurban" kəlməsi ibrani dilindən ərəb dilinə arami dilinin vasitəsilə keçmişdir.

Aida Qasımova "qurban" sözünün mənası haqqında yazır: "Ərəb sözü olan "qurban" yaxın olmaq, yaxınlaşmaq anlamına gələn "qaruba" fəlindən alınmışdır. Allah qovuşmaq sözün mənasında da əks olunub. Bu əhvali-ruhiyyə müqəddəs kitablardakı hekayətlərdə, o cümlədən İbrahim peyğəmbərin oğlunu qurban kəsmək istəməsi səhnəsində də güclüdür. Burada Allahın mələyi İbrahimlə danışır, hətta mərasimə müdaxilə edib, insan qurbanını qoçla əvəz edir".

Alimin bu fikrinə əsaslanaraq, qurban verən insan, yaxud qrup, kollektiv qurban vasitəsilə Allaha qovuşmaq imkanı əldə edir. Bu qovuşmanın, yaxınlaşmanın necə baş verməsindən asılı olmayaraq, qurbanvermə mərasimi insanla sakral güclər arasında rabitəni təmin edir. Bu rabitə də, göründüyü kimi, məhz qurban vasitəsilə həyata keçir. İnsan sakral qüvvəyə qurban verir, o da onun istəyini yerinə yetirir. Bu da onu göstərir ki, qurbanvermə mərasiminin özü iki tərəfli əlaqəni nəzərdə tutan "paya-pay" mexanizmdir.

Tədqiqatlar göstərir ki, qurbanvermə mərasimində insanla sakral qüvvə arasında qovuşmanın əsasında qurbanın qanı durur. R.Qafarlı göstərir ki, "ən qədim incə sistemlərinde özüne yer tutan qurban kəsmə mərasimlərində qan əsas atributlardan biri idi. Və qurban seçilmək böyük uğur, kəsilmə isə tanrıya yaxınlaşma sayılırdı".

Təbii ki, qan vasitəsilə qovuşma mifoloji mənə daşıyır və ibtidai icma dövrü ilə bağlı ənənədir. Ancaq bu ənənə xalqın düşüncəsində özüne o qədər dərin köklər salmışdır ki, İslamdakı qurbanvermə ənənəsində də öz izlərini qoymuşdur.

Yazıma ayrı-ayrı alimlərin fikrinə istinad etməkə başlamayım səbəbsiz deyil. İstədim ki, qurban anlayışını, qurbanvermənin (qurbanvermənin) sosial-fəlsəfi mahiyyətini, dini-mifetik düşüncədəki yerini, elmi dövriyyədəki məzmununu ilə bağlı bu yığcam məlumatların üstündən fikrimə davam edim.

Heç vaxt xatirəmdən silinməz. Mən Cəbrayılda könüllü kimi döyüşdüyüm vaxtlarda rotamızın döyüşçüləri zarafata salıb bir-birlərinə "biz vətənin qurbanlıq qoçlarıyıq"

deyib-gülüşdülər. Niyə belə deyirdilər və niyə gül-gülə deyirdilər? Ona görə ki, biz əsgərlər-xüsusən könüllü döyüşənlər özlerini vətən uğrunda qurban getməyə hazır vətən övladı sayırıq. İkincisi, bu ifadəni gül-gülə işlətməyimiz isə biz könüllü döyüşçülərin həqiqətən də könüllü şəkildə ölümün üzünə dik baxaraq şəstlə, gül-gülə ölümə-vətənə qurban getmək yolunu tutmağımız

mızı göstərirdi. Çünki vətən uğrunda könüllü döyüşə yollananlar bilirdilər ki, bu yolda ölüm-itim var. Onlar özlərini könüllü-sidqən vətənə qurban vermək məsləkini seçməklə ölümün üstünə gülərək getməyi təbii instinktiv duyğunun inikası kimi - şərəfli bir ölüm (şəhidlik) yolu kimi qəbul etmişdilər. Bax bu sosial-fəlsəfi həyat həqiqəti biz döyüşçüləri özümüzü "vətənin qurbanlıq qoçları" (qoç igidləri, qoç ərənləri) adlandırmağa haqq verirdi. "Haydi, qoç igidlər, döyüşə" deyə deyə-gülə, ürəkə başla döyüşlərə atılmaq amalı seçmişdik. Hətta "erkək bir baş" deyib bir-birlərini öyən əsgərlərimiz də vardı. Burada səsləndirdiyimiz "erkək" ifadəsi bir tərəfdən zarafata köklənmiş xoş əhval-ruhiyyəyə xidmət edirdisə, digər tərəfdən də şüaraltında gizlənməmiş türklərdə bu gün də kişi mənasında işlənən ifadədən qaynaqlanırdı. Başqa cür desək, vətən uğrunda döyüşən könüllülər, əsgərlər erkək(ər, kişi) qeyrətli olmalarıdır... "Erkek tinətlüyəm, ölsəm də qadın, hər işi bəllidir mənə dünyanın" misralarından da biz "erkək" ifadəsinin məzmununda ər, kişi semanteminin daşındığını görürük.

Bir daha qurban getmək, qurban olmaq ifadəsinin üstünə qayıtmaq istəyirəm. Professor Ramazan Qafarlı haqlı olaraq göstərir ki, qurban seçilmək böyük uğur, tanrıya yaxınlaşmaq sayılır. Qurbanlıq seçimi də iki cür olur: 1) insan tərəfindən seçilən qurbanlar və 2) Tanrı tərəfindən seçilən qurbanlar. Hər ikisi də müqəddəs sayılır. İnsanlar tanrının yaratdığı heyvanlardan ən yaxşısını - sağlamlıq qurbanlıq seçirlər. Əks halda, sağlam olmayan, şikəst heyvan tanrı dərhağında qurbanlıq kimi qəbul olunmaz. Tanrının seçdiyi qurbanlar isə insanlardan - vətənin say seçmə övladlarından ibarət olur. Bütün dünyanı, o cümlədən cəmi heyvanatı tanrı xəlx edib. İnsan da heyvanat əhlidir Tanrı üçün. Ağıllı, şüurlu heyvan (canlı) sayılır insan tanrı nəzərində. Sadəcə olaraq heyvanlar bioloji məxluq, insanlar sosial məxluq (mənavi varlıq, sosial heyvan) sayılır. Heyvan sözünün hərfi mənasının canlı (diri) olduğunu bil-

məliyy. Yeni heyvan bioloji, insan ictimai canlıdır - heyvandır - bir sözlə, hamısı heyvanat aləmidir.

Ancaq bioloji heyvanlardan fərqli olaraq tanrı insanı ağıllı, şüurlu heyvan (canlı) olaraq yaradıb. Buna görə də heyvanı qurban seçərkən sadəcə onun fiziki baxımdan sağlamlığına, şikəst olmamasına diqqət yetirilir (insanların seçimi olaraq). İnsanı qurban seçərkən isə Tanrı insanın həm fiziki-cismani baxımdan güclü, qoçaq olmasını, həm də mənavi cəhətdən sağlam olmasını əsas götürür. İnsanın qoçaqlığı, vətən, el-oba yolunda fədakarlıq göstərməsi kimi fiziki amillər də ele insanın mənavi sağlamlığından doğan keyfiyyəti kimi təzahür edir. "Hər şeyin yaxşısını Allah görür, Allah bilir" deyimizə binaən, Tanrı insanların hansının ona mənavi cə-

hətədən kamil olmaqla daha yaxın olduğunu yaxşı bilir; buna görə də insanların fiziki və mənavi olaraq daha sağlam olduğunu gören Tanrı seçimində təbii ki yanılır, layiqliləri öz dərğahında müqəddəs qurbanlıq dərəcəsinə qaldırır, onlara şərəfli şəhidlik adı qazandırır. Məhz bu sirdir ki, biz insanlar həmişə vətən fədailəri olan şəhidlərimizin hamısının say seçmə igidlər olduğuna təəccüb qalırıq. Bilməliyik ki, bu, ilahinin möcüzəsidir, bu, Tanrının seçimidir ki, O, kimi özüne yaxın hesab edirsə, onu şəhid etmək üçün seçib, şəhidlik mərtəbəsinə ucaldır. Bax sirdir budur. Tanrı seçimində, Tanrının istəyi ilə insanların seçilmişləri qurban (şəhid) olurlar.

Ən yaxşı heyvanı (bioloji) insanlar qurbanlıq seçdiyi, əzizlədiyi kimi, ən yaxşı sosial heyvanı - insanı da Tanrı igidliyi müqabilində vətən yanında qurban seçib, öz dərğahında şəhidliyə qovuşdurur. Şəhidlərin ölümsüz olmasının sirri də məhz onların Tanrı dərğahına Tanrının özü tərəfindən seçilib aparıldığına görədir. Şəhidlərin ölümsüzlüyü də bu sirdə ifadə olunub.

Bəli, şəhid olmağın ekvivalent adı vətən qurbanı olmaq deməkdir. Vətənin, el-obanın yolunda özlerini əməli olaraq fəda edərək şəhidliyə qovuşanlarımız Tanrının izni ilə seçilmiş vətən qurbanlarıdır. Heç nədə yanılmayan Allah məsləhət bildiyi ləyaqətli vətən övladlarını bu şərəfli şəhidlik adı ilə vətənə qurban etməklə mükafatlandırır. İstər 1-ci Qarabağ müharibəsində, istərsə də indiki ikinci Qarabağ müharibəsində - "Vətən müharibəsi"ndə şəhadətə yetişənlərimizin hər birinin təmsalında dediyimizin təsdiqini görürük.

Belə qəhrəman şəhidlərimizdən biri də 21 may 2001-ci ildə Bakı şəhərində dünyaya göz açmış İsmayilov Emin Tahir oğludur.

"Narahat olma, ana, ölməyəcəyəm. Hələ arzularım var".Qanlı döyüşlərin gətirdiyi ərəfələrdə anasına təskinlik, toxdaqlıq vermək, anasını düşəcəyi stressdən, sıxıntıdan xilas etmək üçün bu sözləri demişdi şəhid Emin İsmayilov. "İnsanlar cənnəti arzulayırlar, axtarırlar, amma

cənnət özü ana-ların ayaqlarının altına gəlir" deyib həmişə anasının ayaqlarının altına öpərdi Emin. "Qurani-Kərim"də buyrulur "Cənnət anaların ayaqları altındadır" kəlamına böyük etiqad bəsləyən Emin şəhidliyin də dinimizdə yüksək mərtəbə olduğunu yaxşı anlayırdı. Ona görə də özündə dinimizin buyduğu yüksək əxlaqi-mənavi keyfiyyətləri əz eləməyə səy göstərirdi. Çünki Emin ata qayğısı, ata nəvəzişi görməmişdi. Onu anası Mələhət Qasım qızı İsmayilova adarmadar balası kimi əzizləyə-əzizləyə böyüdüdü. Nəsimi rayonunda yaşayan xalası Sücaət xanımgildə qalıb yaşayırdılar. Çünki ana vətəni Cəbrayıl şəhəri mənfur ermənilərin işğalına məruz qalmışdı. Xalası Sücaət xanıma da ana deyirdi. Birini digərindən ayrı tutmurdu. 2007-2018-ci illər Nəsimi rayonundakı 54 sayılı orta məktəbdə təhsil alan Emin İsmayilov 2019-cu ilin 3 iyulunda həqiqi hərbi xidmətə getdi. Ondən iki gün əvvəl iyulun 1-də anasının ad gününü üreyi istədiyi kimi qeyd etdi. Sanki üreyinə damıbmış kimi anasına sonuncu ehtiramını göstərmək istəyirdi. Bilirdi ki, qarşıda ağır hərbi mükəlləfiyyət durur. Hər şey gözənilə bilər müharibə şəraitində. Ona görə də əsgərliyə yollananda "haqqınızı halal edin" deyib sağollaşmışdı. "Bayrağımız əlində sevinnə-sevinnə gətdi əsgərliyə, qaydanda bayrağa bükülüb gəldi"deyən xalası bildirdi ki, ana kimi baxırdı mənə. Söhbətimizdə iştirak edən Eminin dayısı Şahin İsmayilov, xalası oğlu Elvin Əhmədov onun vətənpərvər, zəhmətkeş olmasından danışırdılar: "Nə bacısı, nə qardaşı var idi. Evin tək uşağı idi. Arzusu ev almaq, kirayənişin qalmaqdan azad olmaq idi Eminin". Xəyalından gələcəkdə polis olmaq arzusu da keçirdi. Sonuncu dəfə isə xalasıoğlu Elvinə mesajda yazıbmiş ki, qardaşım, haqqını halal elə. Anam, xalam əmənet. Onlardan muğayat ol.

Bax beləcə, müsahiblərim bir-birinin sözlərini təsdiqləyərək, Emin İsmayilovun vətənpərvər, ailəcanlı, qayğıkeş bir gənc olmasından danışmışdı. Hamısı ağızadolusu sözlərlə səmimi duyğusunu dilə gətirirdi.

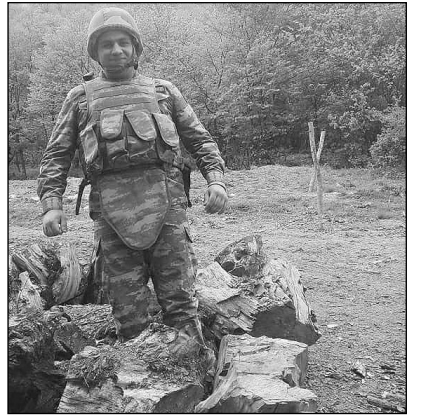
Qeyd edim ki, orta məktəb illərində idmançı kimi üç yarış növündə iştirak edib. Cüdo, boks növləri üzrə yarışlarda Fəxri Fərmanlar alan Emin Tahir oğlu İsmayilov 3 avqust 2016-cı ildə Yasamal rayon İdman Klubu tərəfindən cüdo idman növü üzrə 1-ci dərəcəli diplom alıb. 2014-cü ildə Novruz bayramına həsr olunmuş MMA turnirində II yer tutduğuna görə Binəqədi rayon Gənclər və İdman İdarəsinin diplomuna layiq görülüb. Habelə 2015-ci ildə yeniyetmələr arasında Bakı şəhər birinciliyində, eyni zamanda Azərbaycan birinciliyi yarışlarında iştirak edib.

Emin İsmayilov 2015-ci ildə Türkiyədə-Adanada keçirilən və 2016-cı ildə Gürcüstanda-Bolnisdə keçirilən Beynəlxalq tumirlərdə 3-cü yerləri tutmuşdur.

22-23 sentyabr 2018-ci ildə Azərbaycan "Kungfu" Federasiyasının Cəlilabadda keçirilən şəhidləri

Emin komandiri kapitan Elçin Tağıyevlə

miz Fərid Əhmədovla Əhməd Abdullayevin xatirəsinə həsr olunmuş "Kungfu" döyüş növü üzrə yarışda 90 kq çəkiddə 1-ci yeri tutmuşdur.

Bəli, Emin İsmayilov özünü hərbi xidmətə bir idmançı kimi sağlam və güclü bir əsgər kimi hazırlamışdı. O, Goranboyda-Ağcakənddə əsgəri xidmətə başladı. Biləsuvarın Zəhmətabad kəndindən olan batalyon komandiri kapitan Tağıyev Elçin Ağaqlu oğlu hətta anası ilə danışanda deyirmiş ki, Emin adlı bir əsgər mənə yanımda olanda elə bilirdim ki, arxamda bir ordunun gücü var. Emin kəşfiyyətdə gedəndə daşların-qayaların arasında iynə kimi sivildeyib keçir, çox cəld, qoçaq oğlandır.

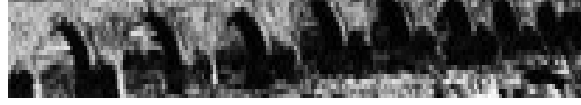
Bax Emin İsmayilovun idmandakı bacarıqları orduda da onun kərinə bu cür gəlirmiş. Murov-Kəlbəcər istiqamətində gedən döyüşlərdə neçə-neçə erməni yaraqlısını məhv edib, neçə-neçə yaralı döyüş yoldaşını ön xətdən geri çıxarıb. Özü isə əvvəlcə ayağından yaranalıb, qıçasından qan axıb, komandiri geri çəkməyə göstəriş versə də, məhəl qoymayıb, qıçından axan qanı göstərərək deyib ki, burdan axan qan kişi qanıdır. Qoy irəliləyəək, vətəni düşməndən almalyıq. Xocalının qisasını almalyıq. Hara geri çəkilib ki?..

Emin İsmayilov komandiri Elçin Tağıyevlə birgə Murov-Kəlbəcər uğrunda gedən qanlı-qadalı döyüşlərdə fədakarlıqlar göstərirlər, hər ikisi də eyni gündə şəhid olur.

Emin bir vaxtlar "əsgərlikdən gələcəm, amma bayraqla gələcəm" demişdi. Oktyabrın 1-də şəhid olan Eminin nəşi neytral zonada qaldığı üçün onu oradan xeyli gec - təxminən 2 ay sonra götürmək mümkün olur. Noyabrın 27-də onun üçrəngli müqəddəs bayrağına bükülmüş mübarək şəhid nəşini gətirib Bakıda II Fəxri Xiyabanda dəfn edirlər.

Əsgərliyə sevinnə-sevinnə əlində bayrağımızla gətdi, gələndə isə bayrağa bükülüb qayıtdı, vətənə qurban gedərək Tanrısına qovuşan bir vətən şəhidi kimi...

Şakir Əlifoğlu

Şəhidlik əbədi ucalıqdır. Elə bir ucalıqdır ki, hər kəsə bu ucalığa yüksəlmək nəsihət olmur. Allah ən sevimli bəndələrinə bu ucalıqda qərar tutmağı bəxş edir. Bu Vətən savaşında da minlərlə şəhid verdik. Onlardan hər birinin adı xalqımızın qəhrəmanlıq tarixinə qızıl hərfərlə yazıldı, əbədi yaddaşlara həkk olundu. İllər keçəcək, nəsillər dəyişəcək, çox şeylər unudulacaq. 44 günlük Vətən müharibəsində göstərdikləri qəhrəmanlıqlarla bir millət olaraq başımızı uca edən, alnımızdakı qara ləkəni öz qanları ilə yuyan şəhid ełoğlularımız isə heç vaxt unudulmayacaq. Daim hörmət və ehtiramla xatırlanacaq, yad ediləcəklər. Onların unudulmaz simaları sənət əsərlərində nəsillərin görüşünə gələcək, adları küçə və meydanlara, təhsil və mədəniyyət müəssisələrinə veriləcək, bir sözlə, tarix yazan bu Vətən fədailərini tarix heç zaman unutmayacaq. Belə unudulmaz qəhrəmanlardan biri də şəhid ełoğlumuz Əyyub Rasim oğlu Süleymanovdur.

Əyyub gözələrimiz önündə böyüyüb, boya-başa çatıb, çalışdığı məktəbin şagirdi olub. Tərtibiyəsi, ədəb-ərkanlı davranışı ilə şagird yoldaşlarının və müəllimlərinin sevimlisinə çevrilib. Onunla bağlı yalnız xoş xatirələr qalıb yaddaşımızda. Bir də daim gülümsər üz... O, 9 aprel 2001-ci ildə ailəsinin müvəqqəti məskunlaşdığı İmişli rayonunda anadan olub. 2007-ci ildə ailəsi ilə birgə Biləsuvar rayonu ərazisində salınmış 7 saylı Cəbrayıl köçkün qəsəbəsində müvəqqəti məskunlaşmış və həmin il qəsəbədə fəaliyyət göstərən Cəbrayıl rayonu İ. Tahirov adına Mehdili kənd orta məktəbin birinci sinfinə qəbul edilmişdir. 2016-cı ildə həmin məktəbin IX sinfini bitirərək, təhsilini Cəbrayıl Rayon Peşə Məktəbində davam etdirmiş, 2018-ci ildə həmin məktəbi başa vuraraq "Elektrik avadanlıqlarına xidmət və təmiri üzrə elektrik montyoru" peşəsinə yiyələnmişdir. Amma Əyyub hərbi olmaq, gələcək taleyini bu sahə ilə bağlamaq arzusu-nu həmişə dilə gətirib, hərbi işə can atıb. 10 aprel 2019-cu il tarixdə - ad gününün sabahı həqiqi hərbi xidmətə yollanıb. Müdafiə Nazirliyinin N saylı hərbi hissəsinin mühafizə böliyyündə xidmət

"MƏNİM ÜÇÜN AĞLAMAYIN.."

edib. Dəfələrlə ailəsinə Fəxri Fərmanlar, Təşəkkür məktubları göndərilib. 30 dekabr 2019-cu il tarixli, hərbi hissə komandiri Vüqar İsbəndiyarovun imzaladığı Təşəkkür məktubunda oxuyuruq: "Hörmətli Süleymanovlar ailəsi! Nəzərinizə çatdırırıq ki, hal-hazırda oğlunuz Əyyub əsgəri xidmətini bizim hərbi hissədə keçirir. Özünü qısa müddətdə nizam-intizamlı, qorxmaz, cəsur və igid Azərbaycan əsgəri kimi göstərmişdir. Ona həvalə olunmuş silahı mükəmməl öyrənir, azğın düşmənin məhvi üçün onun imkanlarından məharətlə istifadə etməyə hazırdır. Hərbi hissədə vətənpərvərliyi, qayğıkeşliyi ilə yoldaşlarının və hərbi hissə komandanlığının dərin hörmətini qazanıb. Xidmətinə və nümunəvi intizamına görə dəfələrlə komandanlıq tərəfindən təşəkkürə layiq görülüb.

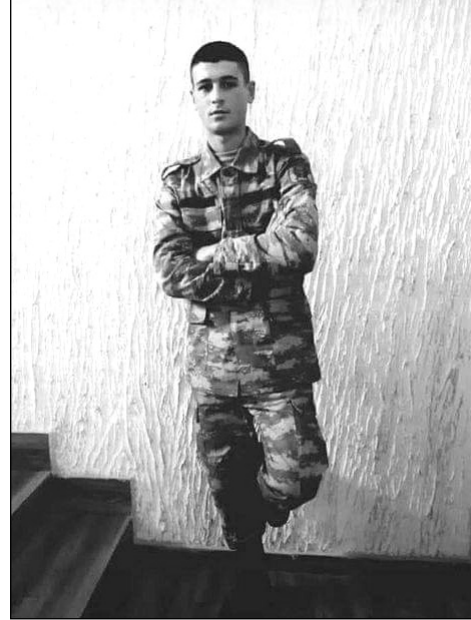
Müstəqil Azərbaycanın dövlət mənafeyini müqəddəs tutaraq torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda öz əsgəri borcunu layiqincə yerinə yetirir. Azərbaycanın etibarlı müdafiəçisi kimi oğul tərbiyə edib böyütdüyünüzə görə sizə təşəkkür edir, möhkəm can sağlığı, uzun ömür, ailə səadəti, halal və nəcib əməyinizdə uğurlar arzulayırıq. Əyyub kimi oğlunuz olduğu üçün fəxr edə bilərsiniz. Sağ olun. Hörmətlə: Hərbi hissənin komandiri".

Təşəkkür məktubu Süleymanovlar ai-

ləsini- Əyyubun atası Rasim kişini, anası Şüşən xanımı, bacısı Gülnurəni, ailə yaxınlarını, əzizlərini sevinçə qərç eləmişdi. Əyyub Süleymanov addım-addım hərbi olmaq arzusuna yaxınlaşırdı. Hərbi hissə komandanlığına da bu barədə arzularını bildirmişdi. İl yarımliq hərbi xidmət müddətinin başa çatmasına bir neçə gün qalırdı. Sentyabrın 27-də düşmənin tərribatına əl atması və tərribatın qarşısını almaq məqsədilə Ordumuzun əks hücumu keçməsi barədə şəxsi heyətə məlumat verildi. Hərbi hissə döyüş hazırlığı vəziyyətinə gətirildi. Əyyub, baş leytenant Fuad Paşayevin bölüyü tərkibində kəşfiyyətçi olaraq döyüşlərə atıldı. Onun ata yurdu Cəbrayıldan başlayan döyüş yolu Qubadlı, Laçın... rayonlarında davam etdi. Bu rayonların azad olunmasında fədakarlıqlar göstərən ełoğlumuz Laçın uğrunda gedən qızğın döyüşlərdən birində, noyabr ayının ilk günündə bədəninin müxtəlif nahiyələrindən qəlpə yaraları alaraq şəhid oldu. Bu barədə ailəyə noyabrın 3-də məlumat verildi və sabahısı günü qəhrəman şəhidimiz torpağa tapşırıldı.

Şəhidimiz babası Əyyub kişinin adını daşıyırdı. Əyyub kişi Qumlaq kəndinin hörmətli kişilərindən idi. İki oğul, beş qız böyüdü bəy-başa çatdırmışdı. Rasim

kişi də gələcək arzularını yeganə oğlu Əyyuba bağlamışdı. Amma necə deyərlər, sən saydığını say, gör fələk nə sayır. Şəhid atası Rasim kişi nə qədər çətin de olsa, oğlu barədə fəxrlə, qürur hissi ilə söz açır: "Əyyubun şəhid olduğu mənə əvvəlcədən əyan olmuşdu. Onsuz da müharibə ilə bağlı yuxumuz yox idi. Səhərə yaxın bir az mürğələmişdim ki, gördüm heyətdə üstümə od tökülür. Yoldaşım çağırırdı ki, kənara çəkil, od-alov səni yandıracaq. Dedim ki, bu od-alov onsuz da məni yandıracaq, hara qaçım ki?!...Əyyub kişik yaşlarından Cəbrayılımla, doğma kəndimiz Qumlaqla maraqlanırdı, tez-tez suallar verirdi. Böyüyüb hərbi olacağını, doğma torpaqlarımızı azad edəcəyini deyirdi. Döyüşlər zamanı bir neçə dəfə çox çətinliklə de olsa, oğlumla əlaqə saxlaya bildik. Doğma rayonumuzun yağıldardan azad edilməsində iştirakına görə çox sevinirdi. Deyirdi ki, bütün torpaqlarımızı azad edəcəyik. Bu Qələbədə oğlum Əyyubun da payı oldu. İstərdim ki, yurd yerimizdə fəaliyyətə başlayacaq kənd məktəbimizə oğlumun adı verilsin..."

Şəhidin bacısı Gülnurə də qardaşı haqqında həmişə olduğu kimi qürurla, iftixar hissi ilə danışırdı. Çox acı təəssüf his-

si ilə bildirdi ki, dayısı balaca Yusifin üzünü yalnız şəkillərdə və videokadrlarda gördü. Onu görəni gün üçün olduqca səbirsizləndirdi. Amma çox təəssüflər olsun ki, qismət olmadı: "Qardaşım xalqına, dövlətinə, bayrağına sadıq oğul idi. Onun bu sevgisi xidmət etdiyi hərbi hissədə də özünü göstərirdi. Elə ona görə də hərbi hissənin döyüş bayrağı qardaşım Əyyuba həvalə edilirdi. Son dəfə onunla oktyabr ayının 6-da əlaqə saxlaya bildim. Dedi ki, öz dədə-baba yurdumdayam. Hər şey ola bilər. Şəhid olsam ağla-

mayın..."

Ana üçün oğul itkisi sözlə ifadə edilməsi mümkün olmayacaq dərəcədə ağırdır. Qəhrəman oğullarımızdan söz düşəndə Aşıq Mikayıl Azaflının bir deyimini yadıma düşdü: "Hər doğulan oğul olmaz, doğan ana ana gərək..." Şüşən ana belə qeyrətli, məğrur, vətənpərvər bir Azərbaycan qadınıdır. Başını uca tutan şəhid anasıdır. Oğlu ilə fəxr etdiyini dilə gətirən ana bu sözləri dedi: "Oğlum hər zaman torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşlərə qatılmağa can atırdı. Bu onun ən böyük arzusu idi. Öz arzusuna çatdı

oğlum...Mən qalib Ordunun qalib Əsgəri olaraq onun boynuna sarılmaq istərdim... Noyabr ayının üçünə qədər bu görüşün xəyalında idim. Həmin gün oğlumun yaranması xəbərini gətirdilər. Sən demə..."

Şəhid Əyyub Rasim oğlu Süleymanovun göstərdiyi qəhrəmanlıqlar dövlətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının təltif edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 15 dekabr 2020-ci il tarixli Sərəncamı ilə Əyyub Süleymanov "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif olunub. O, "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Qubadlıın azad olunmasına görə", "Laçının azad olunmasına görə" medallarına da layiq görülüb. Xidmət etdiyi hərbi hissə tərəfindən də şəhidimizin qəhrəmanlığı yüksək qiymətləndirilib.

Cismın Biləsuvar torpağında olsa da, ruhun külli Qarabağda, doğma Cəbrayıldadır. Böyük Qələbənin sevincini yaşaya bilməsən də, inanıram ki, ruhun şadırd. Yurd yerlərimizə, o cümlədən ata yurdun Qumlaq kəndinə həyatın bahasına da olsa, ilk ciğır açanlardan oldun, Əyyub! Sən bir əbədiyyət yolçususan. Şəninə nəğmələr qoşulacaq, dastanlar yazılacaq, əbədi xatırlanacaqsan. Əbədiyyətə gedən yolun mübarək, şəhidim!

